

8. *Шевчук В.* Муза Роксоланська: Українська література XVI – XVIII століть : У 2 кн. – Київ., Либідь , 2004. – 398 с. – ISBN966-06-0353-3966-06-0354-1

Стаття надійшла до редакції 25. 10. 2013

Ластовец М.Ю., асп.,
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка

**КИЕВСКИЙ ЦЕНТР ПРОСВЕЩЕНИЯ КОНЦА XVII –
НАЧАЛА XVIII ВЕКА: ЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ КОНЦЕПЦИЯ**

В статье рассматривается деятельность киевской академии как ведущего центра образования и науки, с которым неразрывно связано творчество украинских латиноязычных поэтов указанного периода. В статье анализируется учебная программа академии и ее лингвистическая концепция.

Ключевые слова: *украинский латиноязычный поэт, Киево-Могилянская академия, латинский язык.*

Lastovets M. Yu., PhD student,
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

**KYIV SCIENTIFIC CENTER AT THE END OF the 17th AND THE
BEGINNING OF the 18th CENTURY: LINGUISTIC CONCEPTION**

The article concerns the Kyiv academy activities as the prominent center of science and education. The works of Ukrainian Latin-speaking poets of the mentioned period are directly connected with this center. The academy's education program and linguistic conception is considered.

Key words: *Ukrainian Latin-speaking poet, academy, Latin language.*

УДК 811.112.2'25:82-343

Лепухова Н.І., асп.,
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка

**ПЕРЕКЛАД ОНОМАСТИЧНИХ РЕАЛІЙ
ЯК ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО КОМПОНЕНТА
КАЗКОВОГО ТЕКСТУ**

На основі аналізу німецькомовних літературних романтичних казок Е.Т.А. Гофмана і В. Гауфа та їх україномовних перекладів

розглянуто способи перекладу ономастичних реалій з метою відтворення національного колориту художнього твору.

Ключові слова: *ономастичні реалії, власні назви, способи перекладу, літературна казка, національний колорит.*

Власні назви, що є об'єктом дослідження ономастики як соціально-історично сформованої науки, виникають і функціонують у конкретних умовах як найважливіші елементи комунікації. Власні імена виконують не тільки номінативну функцію, називаючи об'єкт, ідентифікуючи його, виокремлюючи із ряду інших об'єктів, а й містять фонову інформацію про належність носія власного імені до певної національності, виступають лінгвокультурологічними маркерами у комунікативному акті на основі усталених асоціативних уявлень. Так, наприклад, власне ім'я Іван у більшості представників європейських народів викликає асоціації щодо належності носія цього імені до російського етносу, а ім'я Ганс асоціюється із німецькою нацією. Така постановка питання дозволяє віднести власні назви до класу ономастичних реалій як безеквівалентної лексики, характерної для носіїв певної мови і культури й чужої для представників іншого етносу.

Дослідженнями різних аспектів утворення та функціонування ономастичної лексики займалися багато вчених, серед них В.С. Виноградов, Г.Д. Томахін, О.В. Суперанська, А. Вежбицька, Н.В. Багринцева, Д.І. Єрмолович, І.Б., Громова, Ю.О. Карпенко, Е.Б. Магазанник, О.І. Фоякова, А.Г. Гудманян та ін. Останніми десятиліттями посилюється також інтерес науковців до вивчення жанру казки як скарбниці унікальних явищ культури того чи іншого етносу. У цьому руслі більшість досліджень присвячена розгляду лінгвокультурологічних особливостей народної казки (дослідження Л.Ф. Дунаєвської, Н.І. Кушиної, Г.В. Давиденко, Н.В. Масилко, О. Собецької та ін.). Незважаючи на велику кількість досліджень ономастичного матеріалу, лінгвокультурологічний аспект ономастики літературної казки з позиції перекладознавчого аналізу вивчений ще не достатньо, що зумовлює **актуальність** нашого дослідження. Матеріалом дослідження виступають німецькомовні літературні романтичні казки Е.Т.А. Гофмана та В. Гауфа та їх українськомовні переклади.

Мета статті полягає у розгляді різних способів перекладу ономастичних реалій тексту німецької літературної казки з метою збереження національного колориту.

Об'єктом дослідження виступають відтворені в україномовних перекладах ономастичні реалії порівняно з німецькомовними оригінальними власними назвами.

Предмет дослідження – способи перекладу ономастичних реалій і їх співвіднесеність зі збереженням у перекладі лінгвокультурологічних характеристик онімів.

Будучи представленими практично у всіх сферах суспільного життя, ономастичні реалії знаходять своє найглибше відображення в плані збереження і відтворення соціальної, функціональної, ідеологічної та культурологічної інформації у сфері художньої літератури. Літературний жанр визначає специфіку ономастичного простору літературного твору. Казка є потужним концентратом народних надбань, народної мудрості та репрезентантом фольклорних та етнокультурних традицій кожного окремого народу. У нашому дослідженні розглядається літературна казка, що виникла на основі казки народної, увібрала в себе традиції номінації народної казки через збереження найменувань, притаманних народній творчості, і значною мірою розширила свій ономастикон завдяки залученню до тексту казки великої кількості алюзійних власних імен, що пов'язують художній текст казки з іншими сферами культури [Ражина 2007, 7].

На основі класифікацій ономастичних реалій В.С. Виноградова і Г.Д. Томахіна класифікацію ономастичних реалій казкового тексту можна представити таким чином:

- 1) антропоніми (реальні та вигадані власні імена казкових персонажів);
- 2) топоніми (реальні та вигадані власні назви географічних казкових об'єктів);
- 3) імена історичних, суспільних діячів, учених, письменників, персонажів (інших літературних і народних творів) тощо;
- 4) назви творів літератури і мистецтва, державних і суспільних закладів: кав'ярні, готелі, театри, музеї, навчальні заклади і та ін. [Виноградов 2001, 109; Томахін 1988, 8].

Сукупність онімів тексту літературної казки характеризує культурний універсум зображуваної у казці народності через призму його бачення автором. У рамках нашого дослідження як ономастичні реалії казкового тексту ми визначаємо власні назви, у формі яких чітко простежується належність їх носіїв до певної національності, і які співвідносяться із системою культурно

маркованих цінностей і уявлень, та засвоюються реципієнтами казкового тексту як складники певної лінгвокультури.

Переклад ономастичних реалій казкового тексту передбачає збереження національного колориту, втілення авторського задуму та врахування можливостей сприйняття, осмислення і розуміння значення перекладених ономастичних реалій головним адресатом тексту казки – дитиною.

Реальні антропоніми, що використовуються у досліджуваному матеріалі, в україномовних перекладах відтворюються з допомогою транскрипції та транслітерації. Залежно від словотвірної моделі антропоніма культурологічними маркерами на позначення національної належності виступають характерні форманти, апелятиви та прийменники. Так, закінчення *-mann*, *-er*, *-el*, *-ern* як для чоловічих, так і для жіночих прізвищ, *-in* для жіночих прізвищ є антропонімічними формантами, що пов'язують носіїв цих онімів із німецьким етносом, напр.: *Paulmann*, *Droßelmeier*, *Brakel*, *Nebelstern*, *Frau Feldheimerin*, *Frau Rauerin* [Projekt Gutenberg-DE]. Тобто, вказівка на національність, до якої належить казковий персонаж закладена уже в формі імені і така належність повністю відтворюється в україномовних перекладах із допомогою транскрипції, щоправда, у перекладах жіночих прізвищ, наведених вище, українською мовою закінчення *-in* втрачається: *пані Фельдгеймер*, *пані Рауер* (рос. переклад В. Соловйова: "*фрау Рауэрин*") [Гофман 2012, 32; Гофман 1991].

Апелятивами власних імен є часто ввічливі звертання, що є різними для кожного народу і кожної культури і тому несуть у собі відповідне культурологічне навантаження. Такі апелятиви в україномовних перекладах відтворено здебільшого з допомогою добору словникових відповідників, інколи з метою чіткої прямої вказівки на походження героя за допомогою транскрипції, напр.: *Frau Ahavzi* – *пані Агавзі*, *Herr Peregrinus Tuß* – *пан Перегрінус Тус*, *Monsieur Conradi* – *мосьє Конрадї*, *Signora Bragazzi* – *синьйора Брагацї*, *Demoiselle Stahlbaum* – *мадемуазель Штальбаум*, [Projekt Gutenberg-DE; Гауф 2012, 183, 55, 130; Гофман 2003, 63].

Найчастіше у казках В. Гауфа і Е.Т.А. Гофмана як прийменник, що вказує на німецьке походження прізвищ і одночасно на дворянське походження їх носіїв, виступає прийменник *von*. В україномовних перекладах такі оніми транскрибуються, зберігаючи оригінальне звучання і графічну структуру, напр.: *Frau Hedwig von Zollern* – *пані Хедвіг фон Цоллерн*, *Herr Dapsul von Zabelthau* – *пан Дансульт фон*

Цабельтай, Porfirio von Ockerodastes – Порфіріо фон Океродастес, Baron von Mondschein – барон фон Мондшайн [Projekt Gutenberg-DE; Гауф 2002, 113; Гауф 2001, 323, 324; Гофман 2012, 104].

У казці Е.Т.А. Гофмана "Королівська наречена" власне ім'я казкового героя *Amandus von Nebelstern* представлено ініціалами *A.v.N* [Projekt Gutenberg-DE]. В україномовному перекладі тлумач відтворює ініціали великими літерами *А.Ф.Н.*, чим припускається серйозної помилки, оскільки німецьке *v.* відповідає прийменнику *von* і не може писатися з великої літери, а ініціали українською мовою можуть помилково сприйматися україномовними читачами як такі, що відповідають формулі побудови ініціалів, характерній для української мови: "прізвище, ім'я, по-батькові", що не відповідає дійсності [Гауф 2001, 311].

Також і для перекладу вигаданих антропонімів казкового тексту, утворених за словотвірними моделями реальної антропонімії, використовуються ті ж самі способи перекладу, що й для реальних власних назв.

Інакше слід поводитися із так званими "промовистими" іменами, що несуть смислове функціональне навантаження, виступаючи в тексті казки авторськими характеристиками персонажів. З метою збереження закладеного в них значення такі оніми перекладаються, зазвичай, з допомогою калькування або шляхом утворення перекладацьких неологізмів. Найбільш яскравим прикладом промовистих імен, що використовуються у досліджуваних нами казках і слугують саме для зображення національного колориту через спеціальні мовні засоби, характерні для представників тієї чи іншої нації, є назви овочів – власні імена казкових герцогів короля овочів Даукуса Кароти Першого у казці Е.Т.А. Гофмана "Королівська наречена". Перший казковий герцог з Польщі носить ім'я "*Pan Capustowicz*" [Projekt Gutenberg-DE]. У лексичному наповненні і фонетичному забарвленні цього оригінального імені відтворюється належність носія імені до польської нації шляхом вживання іменника *Pan*, що вживається у Польщі під час шанобливого звертання до особи чоловічої статі і буквосполучення *cz*, що є характерним для закінчення польських прізвищ. В україномовному перекладі до апелятива використовується словниковий відповідник *пан*, а саме ім'я перетворюється на *Капустянич* зі збереженням шиплячого [ч], завдяки чому адекватно передається національний колорит власного імені [Гауф 2001, 329].

Імена інших казкових герцогів овочів "*Signor di Broccoli*" та "*Monsieur de Roccambolle*" також містять вказівку на походження персонажів у вживанні відповідних апелятивів та прийменників, характерних для італійських та французьких прізвищ [Projekt Gutenberg-DE]. У перекладі українською мовою ці промовисті імена зберігають національний колорит шляхом добору до апелятивів словникових відповідників, транскрипції прийменників *di, de* та добору назв відповідних овочевих культур (пор. укр. пер.: "*синьйор ді Брокколи*" та "*мосьє де Рокамболь*") [Гауф 2001, 329].

Казкове смислове ім'я четвертого герцога овочів "*Herr von Schwarzzettig aus Pommern*" в україномовному перекладі звучить як "*гер фон Шварцреттих з Померанії*" [Projekt Gutenberg-DE; Гауф 2001, 329]. Перекладач використав метод транскрипції і таким чином уникнув плутанини у перекладі апелятивів польськ. *Pan* і нім. *Herr* та відтворив характерний нім. прийменник *von*, проте він втратив головне, чим наділене будь-яке промовисте ім'я – зміст імені. Оскільки всі чотири імені казкових герцогів утворюють авторський смисловий ряд, то, на нашу думку, їх усі слід перекладати зі збереженням значення. Тому останнє промовисте ім'я ми запропонували б перекласти як "*гер фон Редисгер з Померанії*" (від нім. *Schwarzzettig* – чорна редька, синонім редис – для досягнення рівності за категорією роду, закінчення *-er* – відповідно до типових закінчень німецьких прізвищ, *-ger* – для милозвучності).

Топоніми як ономастичні реалії, що широко представлені в тексті літературної казки, завжди несуть національне, соціальне або історичне навантаження, оскільки позначають реальні географічні об'єкти, що існують у наш час або існували раніше на території певного народу, будучи складниками його історичної спадщини та культурного надбання. У зв'язку з цим, необхідною умовою адекватного перекладу топонімів авторської казки є обізнаність перекладача із лінгвокраїнознавчим матеріалом. Слід пам'ятати, що під час перекладу реальних топонімів слід не вдаватися до транскрипції чи транслітерації, а знайти відповідну назву географічного об'єкта у наявних географічних довідниках [Кухаренко 2002, 93]. Крім того, топоніми можуть мати певне конотативне значення, завдяки якому вони викликають певні асоціації у носіїв мови, що слід враховувати у перекладі. Часто у авторській казці використовуються вигадані топоніми, що побудовані за аналогією до реальних топонімів і в тексті казки

можуть виконувати функцію просторових орієнтирів у реальному або фантастичному світі казки. Останні є промовистими топонімами. Такі топоніми завдяки словотвірним формантам також несуть відбиток того народу і тієї культури, що відповідно до авторського задуму зображується в казці. Авторські топоніми, утворені за аналогією до реальних, що орієнтують читача у межах реального казкового світу, перекладаються шляхом транскрипції або транслітерації з метою збереження структурних формантів і відтворення національного колориту, а промовисті топоніми, що є орієнтирами у фантастичному казковому світі, перекладаються з допомогою калькування або творення перекладацьких неологізмів з метою збереження закладеної в них асоціативної інформації про чарівний світ казки.

В аналізованих нами україномовних перекладах казок В. Гауфа та Е.Т.А. Гофмана реальні топоніми перекладаються з допомогою "готових" топонімічних еквівалентів, напр.: *Schottland* – Шотландія, *Polen* – Польща, *Deutschland* – Німеччина, *Ägypten* – Єгипет, *Indien* – Індія, *Lapland* – Лапландія, *Böhmerland* – Богемія, *die Elbe* – Ельба, *der Main* – Майн, *Nicea* – Нікея, *Neapel* – Неаполь; власні назви реальних міських об'єктів у місті Дрезден, де розгортається дія казки "Золотий горнець" Е.Т.А. Гофмана: *das Schwarze Tor* – Чорна брама, *das Linkische Bade* – Лінкові купальні, *der Koselsche Garten* – Козельський сад, *die Pirnaer Vorstadt* – Пірнаське передмістя, *der Antons Garten* – Антонський сад, *der Neumarkt* – Новий ринок, *der Seetor* – Озирна брама, *die Elbbrücke* – Ельбський міст [Projekt Gutenberg-DE; Гофман 2012, 25-95].

Вигадані власні назви, що утворені за словотвірними моделями реальних топонімів, відтворено в україномовних перекладах із допомогою транскрипції, інколи транслітерації та транслітерації з елементами калькування, напр.: *Brakelheim* – Бракельгайм, *Dapsulheim* – Дансультгейм, *das Dorf Hoch-Jakobsheim* – село Гох-Якобсгейм (пер. С. Сакидона) / село Вищий Якобсгейм (пер. С.Г. Шалай, Ю.Б. Худякова), *das Städtchen Grünwiesel* – містечко Грюнвізел [Projekt Gutenberg-DE; Гофман 2003, 84; Гауф 2001, 301; Гофман 2012, 110; Гауф 2002, 91]. За такого перекладу зберігаються прикінцеві форманти оригінальних топонімів, що вказують на їхню належність до німецького етносу.

Інколи у процесі перекладу вигаданих топонімів спостерігається нерівнозначність обсягу лінгвокультурологічної інформації та можливостей для її відтворення в україномовних перекладах.

Зокрема, у казці В. Гауфа "Гульден з оленем" йдеться про пророцтво старої чаклунки злому, нечемному і невдячному графові, що все його багатство не буде варте і гульдена з оленем. Назва вказаної монети-реалії, що у період Тридцятилітньої війни чеканилася у Бюртемберзі і зі зворотного боку містила зображення оленя, звучить німецькою мовою як "*Hirschgulden*" і українською мовою перекладається як "*гульден з оленем*" [Словарь нумизмата]. У казці також представлений реальний топонім – *Хіршберг* – назва гори у Німеччині. За сюжетом казки, ця гора входила до володінь графа і на ній він побудував замок для свого первістка, через якого у нього і виник конфлікт із чаклункою, і для насмішки над її пророцтвом вирішив назвати замок *Hirschguldenberg*, пізніше залишилася тільки назва *Hirschberg* і так гора називається і донині [Projekt Gutenberg-DE]. Очевидно, що у морфемній структурі цього вигаданого топоніма наявна гра слів, що співвідносить цю власну назву, з одного боку, з монетою, яка є лейтмотивом казки, а з іншого – з горою, на якій розташовано замок і перша частина назви якої *Hirsch* перекладається українською мовою як *олень*. В українськомовному перекладі назву замку перекладено шляхом транскрибування з коментарем перекладача (*Хіршгульденберг, тобто замок гульдена з оленем*) [Гауф 2002, 115]. Завдяки такому способу перекладу вдалося зберегти національний колорит власної назви

Промовисті топоніми відповідно до їх основної функції у тексті казки – позначення об'єктів чарівного світу – в українськомовних перекладах відтворюються шляхом калькування, напр.: *der Weihnachtswald* – *Різдвяний ліс*, *der Orangenbach* – *Помаранчевий струмок*, *das Bonbonshausen* – *Цукрове містечко*, *das Papierland* – *Паперова країна* тощо [Гофман 2003, 66-75].

У досліджуваному нами практичному матеріалі міститься велика кількість алюзійних імен (імен історичних діячів, персонажів інших художніх творів), які письменники використовують для створення історичного фону та встановлення асоціативних зв'язків між відповідними історичними особами і казковими героями. Переклад таких ономастичних реалій передбачає вміння перекладача працювати з історичними джерелами та довідниками задля правильного відтворення історичних імен і відповідних асоціацій.

Алюзійні антропоніми перекладаються українською мовою відповідно до усталеної літературної та перекладацької традиції, наприклад: *Shakespeare* – *Шекспір*, *Goethe* – *Гете*, *Viotti* – *Біоммі*,

der heilige Hieronymus – св. Ієронім/св. Ієронім, *Clemens der Siebente* – Клемент Сьомий, *der große Kabbalist Bensyra* – славетний кабаліст Бенсіра, *Paracelsus* – Парацельз, *Cassiodorus Remus* – Кассіодор Рем, *Thomas Aquinas* – Фома Аквінський, *Pantagruel* – Пантагрюель, *Merkutio* – Меркуціо, *Prinz Hamlet* – принц Гамлет та ін. [Гауф 2001; Гофман 2012]. Такі імена містять, зазвичай, авторський або перекладацький коментар у посиланнях внизу сторінки або в кінці книги.

Спостерігаються також випадки заміни фразеологічних номінативних одиниць на відповідне алюзійне ім'я та додавання алюзійного імені в українськомовних перекладах з метою його конкретизації, напр.: *die Fackel des Ehegottes* – *смолоскун Гіменея*, *die Jungfrau von Orleans* – *Жанна д'Арк*, *griechischer Philo* – *грецький філософ Філон* [Гофман 2012, 291, 305; Гофман 2003, 59].

Також і такі ономастичні реалії, як назви творів літератури і мистецтва, державних і суспільних закладів, перекладаються згідно з усталеною традицією та супроводжуються коментарем у посиланнях, напр.: "Donauweibchen oder Es wird gleich sechs Uhr schlagen" – "Діва Дунаю або Щойно вибило шосту" (опера Ф. Кауера), "Sonntagskind" – "Щасливець", "Schwestern von Prag" – "Празькі сестри" (опери В. Мюллера) [Projekt Gutenberg-DE].

Таким чином, проаналізувавши способи перекладу ономастичних реалій як лінгвокультурологічного компонента казкового тексту, ми можемо зробити такі висновки:

1. Ономастичні реалії – власні назви, що завдяки своєму мовному вираженню та фоновим асоціативним зв'язкам сприймаються і засвоюються носіями цільової мови як елементи іншої лінгвокультури.

2. В українськомовних перекладах казок В.Гауфа та Е.Т.А. Гофмана для відтворення ономастичних реалій використовується транскрипція, транслітерація, калькування, заміна, додавання лексичних елементів.

3. Переклад реальних антропонімів та антропонімів, вигаданих автором за моделлю побудови реальних онімів, з допомогою транскрипції або транслітерації завдяки збереженню оригінальних формантів відтворенню національного колориту власної назви.

4. У процесі перекладу реальних топонімів використовуються наявні топонімичні відповідники, вигадані за аналогією до реальних топоніми транслітеруються або транскрибуються з метою передачі національної та локальної належності.

5. Для перекладу алюзійних власних імен користуються усталеною літературною і перекладацькою традицією.

Перспектива подальших досліджень полягає у розробці проблеми перекладу ономастичних реалій у розрізі діакронії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гауф В. Казки / В. Гауф. – К.: Школа, 2001. – 208 с.
2. Гауф В. Казки / В. Гауф. – Л.: Універсум, 2002. – 192 с.
3. Гауф В. Казки Гауфа і Гофмана / В.Гауф, Е.Т.А. Гофман; [пер. укр. мовою С.Г. Шалай, Ю.Б. Худяков]. – Ростов-на-Дону: Орфей: Проф-Прес, 2001. – 512 с.
4. Гофман Е.Т.А. Казки / Е.Т.А. Гофман. – К.: Школа, 2003. – 140 с.
5. Гофман Е.Т.А. Малюк Цахес / Е.Т.А. Гофман; [пер. з нім. С. Сакидона і Є. Поповича]. – Харків: Фоліо, 2012. – 655 с.
6. Гофман Э.Т.А. Золотой горшок. – Москва: "Советская Россия", 1991. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.ru/GOFMAN/gorshok.txt>
7. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). / Виноградов В.С. – М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
8. Кухаренко В. А. Интерпретация текста: [уч. для студ. филол. спец] / В.А. Кухаренко. – 3-е изд., испр. – Одесса: Логос, 2002 – 292 с.
9. Ражина В. А. Ономастические реалии: лингвокультурологический и прагматический аспекты: автореф. дис. на соис. учен. степ. канд. филол. наук: (10.02.19) / В.А. Ражина. – Краснодар, 2007. – 27 с.
10. Словарь нумизмата [Електронний ресурс] – Режим доступу до слова: http://www.numizm.ru/html/o/oleniy_gul5den.html
11. Томахин Г. Д. Реалии американизмы. / Томахин Г.Д. – М.: Высшая школа, 1988. – 239 с.
12. Projekt Gutenberg-DE-SPIEGEL ONLINE [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gutenberg.spiegel.de/>

Ленухова Н.И., асп.,

Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченка

ПЕРЕВОД ОНОМАСТИЧЕСКИХ РЕАЛИЙ КАК ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКОГО КОМПОНЕНТА СКАЗОЧНОГО ТЕКСТА

На основе анализа немецкоязычных литературных романтических сказок Э.Т.А. Гофмана и В. Гауфа и их украиноязычных переводов автор рассматривает способы перевода ономастических реалий с

целью воссоздания национального колорита художественного произведения.

Ключевые слова: ономастические реалии, собственные имена, рассматривает способы перевода, литературная сказка, национальный колорит.

Liepukhova N.I., asp.,

Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

TRANSLATION OF ONOMASTIC REALIA AS A LINGVOCULTUROLOGICAL COMPONENT OF A FAIRYTALE TEXT

The author considers different ways of translation of onomastic realia for the reflection of the national colour of the fiction on the basis of the analysis of the German fairy tales by W. Hauff and E.T.A. Hoffmann and their Ukrainian translations.

Key words: onomastic realia, singular names, ways of translation, literary fairytale, national colour.

УДК 81'367.625 (045)

Любченко Т. В., к. філол. н., доц., КНЛУ

КАТЕГОРІЯ АСПЕКТУАЛЬНОСТІ В ЗІСТАВНОМУ ПЛАНІ

У статті розглянуто основні підходи до визначення основи зіставлення у контрастивних дослідженнях, з'ясовано специфіку терміна tertium comparationis, визначено напрямки зіставної аспектології.

Ключові слова: зіставлення, зіставна аспектологія, tertium comparationis.

Актуальність статті зумовлено необхідністю уточнення поняття "tertium comparationis" (т.с.) та визначення основних підходів до зіставлення граматичних категорій, зокрема категорії аспектуальності. Методологію зіставлення використаємо у подальшому зіставленні засобів репрезентації категорії аспектуальності в українській, англійській та новогрецькій мовах.

Аналіз досліджень і публікацій із зіставної лінгвістики репрезентує багатовекторність підходів до методології зіставлення та термінопозначення основи зіставлення (пор.: tertium